

FÖRORD

Utvärderingen av basservicen är en av länsstyrelsens mest centrala uppgifter. Uppdraget lämpar sig särskilt bra för länsstyrelserna, som är sakkunnigmyndigheter inom regionalförvaltningen och äger mångsidig och bred sakkunskap. Den tvärsektoriella verksamheten och nätverkssamarbetet karaktäriserar länsstyrelsernas verksamhet. Den av länsstyrelserna verkställda utvärderingen av basservicen kompletterar och stöder kommunernas självvärdering. Strävan är att utvärderingen görs så att inte bara ministerierna och länsstyrelserna utan också kommunerna kan dra nytta av resultaten.

År 2001 omorganiserades utvärderingen av basservicen vid länsstyrelsen så att arbetet leddes av en styrgrupp under ledning av landshövdingen. För koordineringen av själva utvärderingsarbetet tillsattes en utvärderingsgrupp bestående av sakkunniga på de avdelningar som deltog i utvärderingen. I utvärderingen har sålunda deltagit länsstyrelsens och dess avdelningars ledning samt en mängd experter. Såväl den regionala närheten till servicen som den regionala sakkunskapen har varit representerad i utvärderingsarbetet genom representanterna för länsstyrelsens alla regionala serviceenheter.

Utvärderingsobjekten har den här gången varit mera avgränsade än tidigare. Narkotikasituationen och genomförandet av statsrådets principbeslut om narkotikapolitiken i länet har hört till de tvärsektoriella utvärderingsobjekten under år 2001. Andra tvärsektoriella objekt har varit åtgärder för att förebygga utslagning av unga, effektiviteten av och kostnaderna för transport av kunder inom social- och hälsovården och kostnader för skolskjutsarna. Också trafiksäkerheten var ett tväradministrativt objekt. Alla dessa är centrala verksamhetsområden där samarbetet över sektorgränserna, såväl administrativa som operativa, är viktigt. Läns-

styrelsen har möjlighet att betrakta dessa ur flera synvinklar, vilket ökar värdet av utvärderingen.

Vid val av nya tvärsektoriella utvärderingsobjekt önskar jag lyfta fram våldet mot kvinnor samt all slags diskriminering samt främjande av mångkulturell verksamhet.

Kort om resultaten av utvärderingen av tvärsektoriella objekt:

- 1) Trots att situationen ifråga om att pröva och använda narkotika håller på att stabiliseras, växer antalet uppdragade narkotikabrott alltjämt och drogproblemen ökar. Det drogförebyggande arbetet i kommunerna har fått bättre strukturer. Jämsides med hemmen har skolorna en nyckelroll och de har i en allt större utsträckning utvecklat sina drogstrategier och drogfostran ingår ofta i läroplanen. Det ökade behovet av vård och behandling förutsätter flera tjänster med en låg tröskel till vård.
- 2) Trots att den målgrupp som beskriver utslagning av unga har avgränsats till 16-17-åringar som avbrutit sin skolgång, kan resultaten av utvärderingen anses ha allmängiltig betydelse. Det är viktigt för unga att de kommer in i arbetslivet och att deras förutsättningar för inlärning utvecklas, trots att det kräver mycket arbete att stödja studiemotivationen. Av denna orsak skall projekt som avser att förebygga utslagningen främst riktas på åtgärder som är ägnade att stimulera de unga till egen yrkeskarriär och som stöder deras livskontroll i vardagen. Detta för sin del förutsätter samarbete över alla administrativa och operativa gränser, t.ex. ett intimt samarbete mellan socialvårdsenheten och polisen och ett snabbt ingripande i problembeteende.

- 3) Effektiviteten i fråga transporter inom social- och hälsovården och skolskjutor lämnar övrigt att önska. Det finns betydliga skillnader i kostnaderna mellan kommunerna. Servicetrafiken borde utvidgas till en flerformservice som kan anlitas även av andra än åldringar och handikappade. Också på denna punkt kan det regionala samarbetet kommunerna emellan förbättra servicesystemet inom social- och hälsovården.
- 4) Trafiksäkerheten i Västra Finlands län har stannat i utvecklingen. Det finns dock skillnader mellan landskapen. Satakunta, Egentliga Finland, Södra Österbotten och Mellersta Finland är landskap där trafiksäkerheten ligger på en lägre nivå än i landet och länet i medeltal. Det regionala samarbetet borde främjas i syfte att öka trafiksäkerheten och för att åstadkomma för regionens kommuner gemensamma trafiksäkerhetsplaner. I Västra Finlands län kommer man att inleda ett samarbetsprojekt genom vilket man försöker hitta orsaker till utvecklingen i de ovan nämnda landskapen och därigenom metoder med vilka trafiksäkerheten i de ovan nämnda landskapen kan förbättras.

Som exempel på de övriga utvärderingsresultaten lyfter jag fram några, t.ex. förskoleundervisningen som nu når de flesta, men de stora grupperna och transporterna försätter barnen i ojämlik situation. Elevvården i skolorna borde effektiviseras, såväl i förebyggande syfte som med hjälp av psykosociala tjänster. Bibliotekspersonalen har minskat med ca åtta procent på 1990-talet, trots att biblioteken anlitas allt mångsidigare och i en allt större utsträckning. Basservicen för trafikens del har generellt sett ordnats väl, men det behövs pengar för att kollektivtrafikens andel kan ha kvar sin andel. Med hänsyn till resurserna står polisens utryckningsberedskap fortfarande på en god nivå.

I strategin för länsstyrelsen konstateras att avståndet till kommunerna och organisationer verksamma i området har vuxit. Avståndet till medborgare har likaledes vuxit, men det är ju inte så ofta som medborgarna behöver personligen besöka länsstyrelsen. Länsstyrelsens nya snävare roll har ännu inte anammats av alla. Den datatekniska utvecklingen underlättar de problem som uppstått på grund av avstånden. Också länsstyrelsens regionala serviceenheter, som fortfarande finns på de tidigare länsstyrelseorterna, ger möjlighet till en regional servicenärhet och ut rättande av ärenden på länsstyrelsen nästan som förut.

Resultaten av utvärderingen av basservicen bringas inte enbart ministerierna för kännedom. Också till kommunerna berättas om dem i form av denna rapport och även på olika tillställningar i landskapen. Analyser ges också i samband med de utbildningar som avdelningarna ordnar för sina respektive sektorer. Eftersom utvärderingen av basservicen är en fortlöpande uppgift, om än utvärderingsobjekten varierar från år till år, vore det önskvärt att länsstyrelsen skulle få så mycket feedback som möjligt från olika instanser för att kunna utnyttja den då utvärderingen utvecklas.

Landshövding

Heikki Koski